

BÝVANIE UKRAJINSKÝCH ODÍDENCOV NA SLOVENSKU

Výskumná správa vypracovaná Trnavskou univerzitou pre Centrum pomoci pre rodinu v rámci projektu Smart UA

19.9.2025

Slovenská Republika

Martin Fero, Lenka Diener, Daša Ryšavá, Peter Guráň

Co-funded by
the European Union

SMART UA

**CENTRUM
POMOCI
PRE
RODINU**

**Social
Innovation
Initiative**

1. Výkonný súhrn

Cieľ výskumu:

- Primárnym zámerom bolo uskutočniť mapovanie zainteresovaných strán metódou desk research, doplnenou o zber primárnych a sekundárny dát. Zameriaval sa na inštitúcie a organizácie, ktoré na Slovensku poskytujú pomoc ukrajinským utečencom v oblasti bývania.
- Výskum sledoval nielen rozsah poskytovaných služieb, ale aj prepojenia medzi aktérmi, bariéry spolupráce a návrhy riešení.
- Analyzované dáta a ich výsledky sú určené:
  - štátnym a verejným inštitúciám Slovenskej republiky, ktoré sa podieľajú na tvorbe a implementácii politík v oblasti bývania a integrácie odídencov z Ukrajiny,
  - neštátnym a cirkevným organizáciám, neziskovým subjektom a komunitným centrámi, ktoré poskytujú ubytovanie a sprievodné služby ukrajinským utečencom,
  - Európskej únii a jej inštitúciám, predovšetkým Európskej komisii, ktoré v rámci Akčného plánu pre integráciu a začlenenie (2021–2027) a prostredníctvom fondov ESF+ a AMIF podporujú inkluzívne bývanie a integráciu osôb s dočasnou ochranou,
  - ako aj odborníkom, výskumníkom a donorom, ktorí sledujú dopady implementácie európskych a národných politík v oblasti bývania a integrácie utečencov na Slovensku.
- Cieľom správy je poskytnúť podklady pre strategické rozhodovanie, financovanie a tvorbu dlhodobu udržateľných riešení v oblasti bývania ukrajinských odídencov, v súlade s politikami Slovenskej republiky a Európskej únie.
- Výskum bol realizovaný v súlade s jednotnými metodologickými štandardmi projektu SMART UA, ktoré umožňujú porovnanie zistení medzi Slovenskom, Maďarskom a Rumunskom. Všetky národné správy vychádzajú z rovnakých nástrojov zberu dát, rovnakých analytických postupov a spoločného rámca hodnotenia, čo zabezpečuje plnú komparabilitu výsledkov naprieč krajinami zapojenými do projektu.

Vzorka:

- Oslovených bolo 69 aktérov, z ktorých po vyplnení dotazníka, bolo do výskumu zahrnutých 20 zúčastnených aktérov (štátne inštitúcie, samosprávy, neziskové organizácie, súkromní poskytovatelia služieb) pôsobiacich v oblasti služieb bývania.

Použité metódy a nástroje:

- Dotazník v slovenskom jazyku bol distribuovaný prostredníctvom emailu.
- Zároveň boli realizované telefonické follow-up rozhovory s väčšinou zúčastnených aktérov z dôvodu nízkej návratnosti emailovej formy oslovenia a potreby kvalifikovaného dovysvetlenia niektorých otázok.
- Otázky boli koncipované tak, aby zachytili šírku a typ poskytovaných služieb, formy medziorganizačnej spolupráce, príklady tzv. dobrej praxe, návrhy na systémové zlepšenia.

Hlavné zistenia:

- **Diverzifikovaná pomoc:** Výskum ukázal, že podpora ukrajinských utečencov v oblasti bývania na Slovensku má prevažne lokálny a regionálny charakter – realizujú ju najmä neziskové organizácie, náboženské združenia a verejné inštitúcie na miestnej a regionálnej úrovni. Financovanie je viaczdrojové (štát, EÚ, súkromný sektor, komunita), avšak často nedostatočné, pričom štátna podpora zostáva obmedzená a nedostatočne pokrýva reálne potreby.

- **Cielená podpora zraniteľných skupín:** Najzraniteľnejšie skupiny, najmä matky s deťmi, seniori a osoby so zdravotným postihnutím, sú cieľom prispôsobených služieb, ktoré zahŕňajú individuálne poradenstvo, mentoring, psychologickú podporu a asistenciu pri vybavovaní dokumentov. Napriek tomu však na Slovensku chýbajú ucelené údaje o počtoch a štruktúre týchto skupín, čo sťažuje plánovanie a systematické nastavovanie pomoci.
- **Hlavné bariéry:** Najväčšie problémy poskytovania služieb predstavujú nedostatok dostupného a stabilného bývania, obmedzené financovanie, zložité byrokratické postupy a jazykové bariéry. Situáciu zároveň komplikuje absencia ucelenej štátnej stratégie, ako aj nedostatok centralizovaných dát o ukrajinských utečencoch, čo vedie k fragmentovanému prístupu a obmedzuje možnosti dlhodobej podpory.
- **Nedostatok štátnej stratégie a systémovosti:** Výskum poukazuje na obmedzenú centralizovanú koordináciu a absenciu celonárodnej stratégie integrácie ukrajinských utečencov, čo núti zúčastnených aktérov pristupovať k poskytovaniu bývania a doplnkových služieb od prípadu k prípadu, vytvárať vlastné postupy a prepájať sa medzi sebou pre odovzdávanie know-how.
- **Inovácie a osvedčené prístupy:** Kľúčovou inováciou je zamestnávanie ukrajinských sociálnych pracovníkov a pracovníčok, ktorí umožňujú kultúrne a jazykovo citlivú podporu, ako aj prepojenie bývania s doplnkovými službami, ktoré podporujú integráciu do spoločnosti a trhu práce.

Kľúčové odporúčania:

- **Posilnenie financovania a kapacít:** Zvýšiť finančnú podporu pre zainteresované strany poskytujúcich bývanie a doplnkové služby, najmä na miestnej úrovni a pre zraniteľné skupiny. Pokračovať v školení personálu, zameranom na inkluzívny prístup, riadenie prípadov a poskytovanie komplexných služieb.
- **Systematické a štátne riešenia:** Prijíť celonárodnú stratégiu integrácie ukrajinských utečencov, ktorá jasne určí kompetencie štátu, samospráv a organizácií, zabezpečí štandardizované postupy a koordináciu služieb. Zaviesť mechanizmy monitoringu a hodnotenia potrieb ukrajinských utečencov, aby boli služby pružnejšie a lepšie reagovali na meniace sa situácie.
- **Integrovaný prístup k bývaniu a doplnkovým službám:** Podporiť prepojenie ubytovania s prístupom k práci, vzdelávaniu a sociálnym službám, čo umožní rýchlejšiu integráciu a zmierni sociálne vylúčenie. Zabezpečiť prítomnosť lokálneho sociálneho pracovníka pri uzatváraní zmlúv, aby sa minimalizovalo riziko podvodov a zneužitia dôvery zraniteľných osôb.
- **Zdieľanie skúseností a osvedčených postupov:** Podporiť medzi-organizačné zdieľanie know-how, osvedčených postupov a metodík práce s ukrajinskými utečencami, aby sa zlepšila efektívnosť a kvalita služieb na lokálnej aj regionálnej úrovni. Vyvinúť a pilotne overiť digitálne nástroje na evidenciu kapacít, riadenie prípadov a výmenu informácií, čím sa zlepší transparentnosť a koordinácia poskytovania ubytovania a doplnkových služieb.
- **Participácia utečencov pri plánovaní služieb:** Zapájať prijímateľov služieb (ukrajinských utečencov) do plánovania, hodnotenia a spätnej väzby, aby boli nástroje a služby prispôbené ich reálnym potrebám a preferenciám.

2. Úvod

Kontext situácie utečencov z Ukrajiny v národnom systéme bývania:

- V kontexte ukrajinských utečencov sa v slovenskej legislatíve využíva oficiálny pojem odídenec, ktorý definuje dočasné útočisko pre ukrajinských občanov. V dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine bol prijatý tzv. Lex Ukrajina (zákon č. 92/2022), ktorý priniesol nový právny nástroj – dočasné útočisko. Ukrajincom je pri vstupe na územie SR spravidla udelený doklad o tolerovanom pobyte s označením: „Odídenec“ (pred 30. 3. 2022) alebo „Dočasné útočisko“ (od 30. 3. 2022), pričom starší doklad „odídenec“¹ má rovnakú platnosť. Ide tak o samostatnú kategóriu udelenú na základe špecifickej situácie.²
- Od 24. februára 2022 prekročilo hranice Slovenska viac ako 3 milióny ukrajinských utečencov v dôsledku invázie ruských vojsk na územie Ukrajiny (UNICEF, 2024).³
- Od roku 2022, keď Slovensko začalo poskytovať dočasné útočisko osobám utekajúcim pred vojnou na Ukrajine, sa vývoj situácie v oblasti bývania ukrajinských utečencov výrazne menil. V prvých mesiacoch konfliktu (marec – december 2022) bolo hlavným mechanizmom zabezpečenia ubytovania núdzové riešenie, prevažne v podobe ubytovania poskytovaného samosprávami, neziskovými organizáciami a dobrovoľníkmi.
- Menšia časť ukrajinských utečencov zároveň využila pomoc už existujúcich rodinných a komunitných sietí, keďže niektorí Ukrajinci sa na Slovensko presťahovali už pred vojnou za prácou a vedeli tak sprostredkovať bývanie, podporu pri hľadaní ubytovania, ako aj podporu pri hľadaní práce.⁴
- K 31. decembru 2022 evidovalo Ministerstvo vnútra SR približne 56 480 občanov Ukrajiny s platným povolením na pobyt na území SR, pričom väčšina mala štatút dočasného útočiska (MV SR, 2023).⁵
- Štát poskytoval finančné príspevky ubytovateľom, čo umožňovalo rýchlu mobilizáciu kapacít, hoci prevažne krátkodobého charakteru.
- V roku 2023 sa síce počet utečencov stabilizoval, no otázka prechodu z núdzového ubytovania na dlhodobejšie a integrované formy bývania sa stala kľúčovou.
- V roku 2024 prišlo k legislatívnym zmenám v poskytovaní ubytovacej podpory. V marci 2024 vláda znížila príspevky ubytovateľom, ktorí poskytovali bývanie osobám s dočasným útočiskom, a v júli 2024 došlo k uzavretiu dotačného programu po 120 dňoch od udelenia štatútu, s výnimkou pre vybrané zraniteľné skupiny (rodičia s deťmi do 5 rokov, osoby nad 65 rokov, osoby so zdravotným postihnutím).⁶
- Tieto opatrenia znížili finančnú motiváciu pre súkromných poskytovateľov ubytovania a zvýšili riziko presunu utečencov do neformálneho a menej stabilného bývania. Napriek tomu celkový počet Ukrajincov na Slovensku dosiahol k 31. decembru 2024 približne 197 000 osôb, z čoho 130 967 malo dočasné útočisko.⁷
- Podľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky malo k 31.12.2024 platné povolenie na pobyt na území SR 197.004 Ukrajincov. Z toho 52.136 mali prechodný pobyt a 13.901 trvalý pobyt a 130.967 Ukrajincov mali dočasné útočisko (MVSR, 2025).

¹ Vzhľadom na dohodnutú terminológiu projektu (SMART UA) budeme používať pojem UA refugee, teda ukrajinskí utečenci

² <https://www.ip.gov.sk/lex-ukrajina-a-jeho-vplyv-na-zamestnavanie-cudzincov/>

³ <https://www.teraz.sk/utok-na-ukrajinu/unicef-ukrajinci-celia-v-sr-vyzvam-na/859049-clanok.html>

⁴ [https://www.kira.sk/projekt-neet/-Regionálna analýza o situácii mladých ľudí ohrozených situáciou NEET a v situácii NEET v rámci TTSK](https://www.kira.sk/projekt-neet/-Regionálna%20analýza%20o%20situácii%20mladých%20ľudí%20ohrozených%20situáciou%20NEET%20a%20v%20situácii%20NEET%20v%20rámci%20TTSK)

⁵ https://www.emn.sk/sk/publikacie/vyroczne-spravy-emn-o-migracii-a-azyle/item/download/3139_6a0893f574f8a23829edaf4566082f82.html

⁶ <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy-8&sprava=vlada-schvalila-zmeny-v-poskytovani-prispevku-za-ubytovanie-odidencov-z-ukrajiny>

⁷ <https://domov.sme.sk/c/23348040/na-slovensku-poziadalo-tento-rok-o-azyl-73-ludi-najcastejsie-ukrajinci-afganci-a-pakistanci.html>

- V roku 2025 sa počet osôb s dočasným útočiskom mierne znížil na približne 136 000. Z výskumov a monitorovacích správ vyplýva, že pre mnohých Ukrajinských utečencov ostáva bývanie nestabilné a ekonomicky náročné. Viac ako 80 percent tvoria ženy a deti. UNICEF vo svojej správe uvádza, že bývanie aj výživa sú naďalej hlavnými výzvami, pričom až 17 % ukrajinských detí nie je zapojených do slovenského školského systému, čo môže byť nepriamo spojené s častým sťahovaním a neistotou bývania (UNICEF, 2025).⁸
- V súčasnosti väčšina Ukrajincov, ktorí prišli na Slovensko, získala štatút dočasného útočiska. K 01.06.2025 tento štatút malo 132.658 Ukrajincov. Väčšina z nich je registrovaná v Bratislavskom kraji (47.027), ďalej nasleduje Košický kraj (17.413), Žilinský (13.498), Nitriansky (13.354), Trnavský (13.303), Prešovský (10.688), Trenčiansky (9.929) a Banskobystrický (7.446) (MVS SR)
- Vláda uznesením z 26. februára 2025 v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady EÚ 2024/1836 z 25. júna 2024 predĺžila poskytovanie dočasnej ochrany odídencom z Ukrajiny do 4. marca 2026.

Účel mapovania v rámci SMART UA:

- Mapovanie zúčastnených aktérov na Slovensku, ktorí pôsobia alebo pôsobili v oblasti poskytovania služieb bývania pre ukrajinských utečencov, je zásadné pre pochopenie prepojenia medzi legislatívnymi zmenami v oblasti štátnej podpory a ich reálnou implementáciou prostredníctvom inštitúcií a organizácií. Tento proces umožňuje identifikovať nielen dostupné kapacity a formy pomoci, ale aj medzery, ktoré pretrvávajú napriek existujúcim opatreniam. Skúmanie perspektívy samotných poskytovateľov služieb je nevyhnutné, pretože práve oni sú v priamom kontakte s ukrajinskými utečencami a zároveň čelia praktickým dôsledkom legislatívnych a finančných obmedzení.
- Obdobie 2022 – 2025 možno charakterizovať ako prechod od spontánnej, solidaritou poháňanej pomoci k inštitucionalizovaným, no zároveň finančne a kapacitne obmedzeným formám podpory. Kým prvé mesiace po príchode ukrajinských utečencov sa vyznačovali vysokou mobilizáciou občianskej spoločnosti, neskoršie roky poukazujú na potrebu dlhodobu udržateľných politík v oblasti bývania, ktoré by umožnili trvalú integráciu a znížili riziko sociálneho vylúčenia.
- Dve najväčšie mestá Bratislava a Košice ako aj Únia miest Slovenska upozorňujú, že objem prostriedkov na prevádzku aktivít a integračných centier je nedostatočný. Mnohé samosprávy preto musia financie hľadať vo vlastných rozpočtoch alebo sa spoliehať na neziskový sektor. Bez systémových zmien hrozí, že značná časť integračných aktivít vybudovaných v uplynulých rokoch zanikne (EURACTIV, 2024).⁹

Stručný odkaz na kontext EÚ:

- Dočasná ochrana (Temporary Protection Directive): EÚ aktivovala Smernicu o dočasnej ochrane (2001/55/EC) na začiatku vojny na Ukrajine v marci 2022, ktorá mala zabezpečiť ľuďom utekajúcim pred vojnou získanie rýchleho prístupu k bývaniu, práci, zdravotnej starostlivosti, sociálnym dávkam a školskej dochádzke bez zdĺhavého imigračného procesu (European Commission, 2023)¹⁰
- Akčné plány EÚ na podporu inkluzívneho bývania (2021–2027): V rámci Akčného plánu EÚ pre integráciu a začlenenie (2021–2027) je bývanie definované ako kľúčová oblasť. Prostredníctvom

⁸ <https://www.unicef.org/eca/sk/kancel%C3%A1ria-unicef-na-podporu-rie%C5%A1enia-kr%C3%ADzovej-situ%C3%A1cie-v-slovenskej-republike>

⁹ <https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/integracia-ukrajincov-samospravy-podpora-eu/>

¹⁰ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d0c830d2-1fbb-11ee-ab23-01aa75ed71a1>

fondov ako Európsky sociálny fond Plus a Fond pre azyl, migráciu a integráciu (European Commission, 2025) ¹¹

3. Metodológia

Nástroj na zber údajov:

- Primárny zber dát bol realizovaný ako kombinácia sekundárnej analýzy dostupných zdrojov (desk research) a cieleného dotazníkového zisťovania.
- Online dotazník bol zostavený v slovenskom jazyku a distribuovaný prostredníctvom platformy vyplnto.cz. Tento nástroj umožnil anonymizované vyplňanie a bezpečnú archiváciu odpovedí.
- Po ukončení terénnej fázy boli dáta exportované do formátu MS Excel a ďalej spracované a analyzované v prostredí softwaru SPSS, ktorý bol využitý na základné deskriptívnej štatistiky a kvalitatívne kódovanie otvorených odpovedí.

Použité jazyky:

- Všetky fázy zberu dát (dotazník, sprievodné inštrukcie, emailová a telefonická komunikácia so zúčastnenými aktérmi) prebiehali výlučne v slovenskom jazyku, čím sa zabezpečila jazyková jednotnosť a minimalizovalo riziko interpretačných nezrovnalostí.
- Národná správa bola vypracovaná v slovenskom jazyku a následne preložená do anglického jazyka pre komparáciu zainteresovaných krajín vo výskume a vytvorenie medzinárodnej porovnávacej správy pre projekt SMART UA.

Počet a typ zúčastnených aktérov:

- Oslovených bolo 69 zainteresovaných strán, výskumný súbor tvorilo 22 zúčastnených aktérov, pričom každý zúčastnený aktér reprezentoval jednu relevantnú organizáciu alebo inštitúciu v oblasti bývania.
- Zastúpené boli štátne orgány, regionálne a miestne samosprávy, neziskové organizácie, nadácie a súkromní poskytovatelia služieb.
- Všetky subjekty mali preukázateľnú prax v oblasti poskytovania bývania ukrajinským utečencom.

Obdobie zberu údajov:

- Zber prebiehal v trojmesačnom intervale júl – september 2025

Prístup k výberu vzorky:

- Bol uplatnený cielený (purposive) výber.
- Východiskom pre tvorbu zoznamu zainteresovaných strán boli:
  - oficiálne registre a zoznamy dostupné na úrovni jednotlivých krajov Slovenska,
  - interné databázy partnerských organizácií,
  - expertné znalosti výskumného tímu o aktívnych subjektoch v teréne.
- Cieľom bolo zachytiť maximálnu šírku aktérov pôsobiacich v sledovaných oblastiach bez regionálneho či sektorového obmedzenia.

---

¹¹ https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migrant-integration/migrant-integration-hub/progress-tracker-action-plan-integration-and-inclusion-2021-2027/action-plan-2021-2027-tracker-housing_en

Limity výskumu:

- Výskum je limitovaný najmä nízkou návratnosťou dotazníkov, čo môže ovplyvniť reprezentatívnosť zistení.
- Údaje vychádzajú z deklarovaných informácií organizácií, ktoré sa môžu líšiť podľa ich interných kapacít, spôsobov evidencie či interpretácie otázok.
- Chýbajúca jednotná národná databáza služieb a kapacít obmedzila možnosť porovnať údaje naprieč regiónmi.
- Vzorka bola získaná účelovým výberom, a preto nemusí zachytiť všetkých relevantných poskytovateľov služieb.
- Telefónne rozhovory či doplňujúce vysvetlenia mohli tiež ovplyvniť mieru detailnosti a konzistentnosti odpovedí.

Etické záruky:

- Výskum bol vedený v súlade s platnou legislatívou o ochrane osobných údajov (GDPR) a so štandardmi sociologickej výskumnej etiky a kódexu výskumnej integrity a etiky TU.¹²
- Všetci zúčastnení aktéri boli pred začiatkom informovaní o celi a rozsahu výskumu, spôsobe nakladania s dátami a možnosti kedykoľvek účinnú účasť odmietnuť.
- Informovaný súhlas bol implicitne udelený vyplnením a odoslaním dotazníka.
- Dáta boli v rámci národnej správy anonymizované a spracované v agregovanej podobe tak, aby nebolo možné identifikovať jednotlivé subjekty ani ich zástupcov.

4. Profil zúčastnených aktérov**Typy zúčastnených aktérov:**

- Nezisková organizácia (10)
- Náboženská organizácia (4)
- Verejná lokálna inštitúcia (4)
- Verejná regionálna inštitúcia (1)
- Súkromná organizácia (1)
- Spolupracujúca platforma (1)

Profil zúčastnených aktérov, ktorí poskytujú služby ukrajinským utečencom na Slovensku, odzrkadľuje širšiu štruktúru občianskej spoločnosti a jej adaptívne mechanizmy v reakcii na krízové situácie. Výrazná účasť neziskových organizácií signalizuje silu a angažovanosť tretieho sektora, ktorý zohráva kľúčovú úlohu v poskytovaní pomoci a solidarity pri integrácii ukrajinských utečencov. Prítomnosť náboženských organizácií, verejných lokálnych a regionálnych inštitúcií, súkromných organizácií, či spolupracujúcich platforiem ukazuje na prepojenosť komunitných, štátnych a sieťových foriem sociálnej podpory.

Geografické rozloženie:

- Národné (3)
- Regionálne (5)
- Miestne (13)

Geografické rozloženie zúčastnených aktérov do poskytovania bývania ukrajinským utečencom jasne ukazuje prevahu miestnych aktérov. Ich silná prítomnosť potvrdzuje, že podpora sa najefektívnejšie realizuje priamo v komunitách, kde sú potreby ukrajinských utečencov najviditeľnejšie. Regionálne

---

¹² https://www.truni.sk/sites/default/files/rektor/kodex-pre-vyskumnu-integritu-a-etiku-na-trnavskej-univerzite-v-trnave_predpis_12_2025.pdf

organizácie zohrávajú doplnkovú, koordinačnú úlohu, ktorá je dôležitá pre širšie pokrytie, avšak ich zapojenie je výrazne menšie. Národné organizácie sú zastúpené najmenej, čo poukazuje na obmedzenú priamu implementačnú kapacitu na centrálnej úrovni.

Zdroje financovania a organizačné kapacity:

- Štátne a samosprávne dotácie (18)
- Financovanie z EÚ (13)
- Podpora zo súkromného sektora (10)
- Individuálna a komunitná podpora (10)
- Medzinárodné organizácie a donori (8)
- Vlastné príjmy organizácie (7)
- Iné: Miestne dane, poplatky (1), Zbierky (1)

Najčastejšie využívaným zdrojom sú štátne a samosprávne dotácie, čo podčiarkuje dôležitosť verejného sektora pri zabezpečovaní základných služieb. Významnú úlohu zohráva aj financovanie z EÚ, ktoré predstavuje zásadný pilier inštitucionálnej podpory a umožňuje udržateľnejšie plánovanie. Podpora zo súkromného sektora a individuálna a komunitná podpora naznačujú, že solidarita spoločnosti a firemná zodpovednosť tvoria kľúčový doplnok k verejným zdrojom. Medzinárodní donori a organizácie dopĺňajú finančný mix, čím zvyšujú diverzifikáciu a odolnosť systému. Na opačnom konci spektra sú vlastné príjmy organizácií, ktoré síce potvrdzujú istú mieru sebestačnosti, no majú obmedzený rozsah. Miestne dane a poplatky, či zbierky ukazujú na marginálne formy financovania, ktoré majú skôr symbolickú alebo doplnkovú hodnotu.

Zameranie na konkrétne skupiny obyvateľstva:

- Ženy, vrátane matiek s deťmi (12)
- Všeobecné služby bez špecifického zamerania (9)
- Starší dospelí 65+ (9)
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku) (7)
- Osoby so zdravotným postihnutím (7)
- Rómovia a iné etnické skupiny (4)
- LGBTQ+ osoby (3)

Najväčšia pozornosť je venovaná ženám vrátane matiek s deťmi, čím sa reflektujú špecifické potreby zraniteľných skupín v migračných procesoch. Vysoký počet zúčastnených aktérov poskytuje všeobecné služby, ďalšie sú zamerané na starších dospelých, osoby v produktívnom veku, ľudí so zdravotným postihnutím, ako aj na menšinové a marginalizované skupiny a LGBTQ+ osoby.

5. Aktivity v oblasti podpory bývania

Druhy poskytovaných služieb súvisiacich s bývaním:

- Dočasné súkromné ubytovanie (5)
- Dočasné kolektívne ubytovanie (2)
- Dlhodobé súkromné ubytovanie (5)
- Dlhodobé kolektívne ubytovanie (3)
- Právna pomoc pri nájme (2)
- Finančná pomoc/dotácie (3)
- Mediácia s prenajímateľmi (5)
- Informačné služby (13)

- Sociálna práca/mentoring (11)
- Iné (4)

Aktivity v oblasti podpory bývania pre ukrajinských utečencov ukazujú širokú škálu služieb, ktoré sa pohybujú od priameho zabezpečenia ubytovania až po sprostredkované formy podpory. Dočasné a dlhodobé súkromné ubytovanie patria medzi najčastejšie poskytované riešenia, čo odráža flexibilitu tretieho sektora a miestnych iniciatív. Kolektívne formy ubytovania sú zastúpené v menšej miere, keďže vyžadujú výraznejšie inštitucionálne kapacity a infraštruktúru. Popri samotnom bývaní sa ukazuje rastúca dôležitosť sprievodných služieb ako sú informačné služby a sociálna práca či mentoring. To naznačuje, že pomoc ukrajinským utečencom presahuje základné ubytovanie a čoraz viac sa orientuje na dlhodobejšiu integráciu a podporu samostatnosti. K významným nástrojom patria aj mediácia s prenajímateľmi, finančná pomoc a právna asistencia, ktoré reagujú na praktické bariéry spojené s prenájmom a legislatívou.

Pri voľných odpovediach zúčastnených aktérov ide o pestrú paletu doplnkových činností, ktoré síce nebývajú systematicky zachytené v oficiálnych štatistikách, no sú kľúčové pre každodenné zvládanie životnej situácie odídencov. Zahrňajú nasledovné aktivity:

- praktickú asistenciu (lokálne tlmočenie, fyzická pomoc pri sťahovaní, asistencia s prekladom pri podpise zmlúv),
- administratívnu podporu (vybavovanie a vyplácanie príspevkov na ubytovanie, komunikácia s realitnými kanceláriami),
- poradenstvo a informačné služby (doplňujú hlavný informačný servis o konkrétne integračné úkony),
- integračné a adaptačné aktivity (spoločenské podujatia, komunitné programy na podporu začlenenia).

Zúčastnení aktéri musia flexibilne reagovať na rozmanité potreby ukrajinských utečencov, od administratívnych náležitostí až po komunitné začlenenie. Prítomnosť týchto služieb potvrdzuje, že úspešná integrácia nespočíva len v poskytnutí strechy nad hlavou, ale aj v každodennej praktickej a sociálnej podpore, ktorá pomáha ukrajinským utečencom zvládať život v novom prostredí.

Počet podporovaných ukrajinských utečencov v súčasnosti:

- Menej ako 25 (7)
- 26 – 50 (2)
- 51 – 100 (1)
- 101 – 150 (1)
- 301 – 400 (1)
- 401 – 500 (1)
- V minulosti sme podporovali ale v súčasnosti už nie (6)

Počet podporovaných ukrajinských utečencov v súčasnosti ukazuje, že väčšina organizácií pracuje v komunitnom režime s menším počtom klientov, ďalšie dve organizácie poskytujú služby pre skupiny do 50 ľudí, pričom len ojedinele sa objavujú väčšie počty. Tento obraz potvrdzuje, že dominantným modelom je lokálne a individuálne orientovaná podpora, zatiaľ čo organizácie s regionálnym či krajským pôsobením dokážu obslúžiť väčšie skupiny. Zároveň je významné, že viacero zúčastnených aktérov už v súčasnosti služby v oblasti bývania neposkytuje. Tento ústup môže odzrkadľovať niekoľko faktorov, ako meniace sa

potreby ukrajinských utečencov, presmerovanie kapacít na iné oblasti integrácie, obmedzené finančné a personálne zdroje, ale aj legislatívne zmeny v poskytovaní podpory na národnej úrovni.

Podpora zraniteľných skupín:

- Ženy (vrátane matiek s deťmi) (12)
- Všeobecné služby bez špecifického zamerania (9)
- Starší dospelí 65+ (9)
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku) (7)
- Osoby so zdravotným postihnutím (7)
- Rómovia a iné etnické skupiny (4)
- LGBTQ+ osoby (3)

Podpora zraniteľných skupín medzi utečencami z Ukrajiny ukazuje, že zúčastnení aktéri sa na Slovensku najčastejšie zameriavajú svoju pomoc na ženy vrátane matiek s deťmi. Tento dôraz odráža realitu migračnej vlny z Ukrajiny, kde práve ženy a deti tvoria najväčšiu časť prichádzajúcej populácie a čelia špecifickým výzvam spojeným s bývaním, starostlivosťou o deti a integráciou. Medzi ďalšie dôležité cieľové skupiny patria starší dospelí nad 65 rokov, ktorí sú často ohrození stratou samostatnosti, a dospelí v produktívnom veku, pre ktorých je kľúčová integrácia na trhu práce. Osoby so zdravotným postihnutím tvoria skupinu vyžadujúcu špecializovanú podporu, či už pri hľadaní vhodného ubytovania alebo pri zabezpečení dostupných služieb. Menej častým, no významným cieľom intervencií sú Rómovia a iné etnické skupiny a LGBTQ+ osoby. Nižšia početnosť tu môže súvisieť jednak s menším zastúpením týchto skupín medzi ukrajinskými utečencami, no aj s citlivosťou tém spojených s diskrimináciou a sociálnym znevýhodnením.

Intervencie prispôsobené zraniteľným skupinám:

Zúčastnení aktéri pôsobiaci v oblasti poskytovania služieb bývania zohrávajú kľúčovú úlohu v systematickom prispôbovaní intervencií špecifickým potrebám zraniteľných skupín, najmä žien, matiek s deťmi, starších osôb a mladých ukrajinských utečencov. Aj pri častej absencii komplexnej štátnej podpory implementujú prístupy, ktoré kombinujú fyzickú dostupnosť bezpečných a bezbariérových priestorov s rozvojom integračných mechanizmov, ako je zapájanie dobrovoľníkov a komunít do každodenného fungovania integračných centier. Tento komunitne orientovaný model umožňuje nielen riešiť základné životné potreby, ale podporuje aj sociálne väzby a pocit spolupatričnosti medzi ukrajinskými utečencami a väčšinovou spoločnosťou. Zúčastnení aktéri reagujú flexibilne aj prostredníctvom dodatočných finančných zdrojov, ktoré umožňujú rozširovanie kapacít sociálnych zariadení, a zabezpečujú pravidelný monitoring potrieb klientov, čo poukazuje na vysokú citlivosť voči dynamike zraniteľnosti. Spolupráca s lokálnymi aktérmi, ako sú komunitné sklady či samosprávy, umožňuje pružne reagovať na akútne situácie a minimalizovať riziká sociálnej exklúzie.

Za osobitne efektívne možno považovať:

- zamestnávanie ukrajinských sociálnych pracovníčok a pracovníkov, ktorí sprostredkujú kultúrnu a jazykovú blízkosť a tým odstraňujú bariéry pri poskytovaní sociálnej podpory a orientácii v inštitucionálnom prostredí;
- prednostné prijímanie ukrajinských detí do slovenských materských a základných škôl, čo zabezpečuje kontinuitu vzdelávania a podporuje inkluzívnu integráciu;

- poskytovanie psychologickej podpory, tlmočnických služieb a mentoringu, ktoré pomáhajú ukrajinským utečencom nadobudnúť sebavedomie a uplatniť sa v spoločnosti;
- poskytovanie prístupu k počítačom a internetu a organizovanie podujatí na sociálne začlenenie, ktoré umožňujú samostatné vyhľadávanie informácií a budovanie kontaktov s komunitou.

Celkovo tieto intervencie poukazujú na proaktívny a adaptívny prístup zúčastnených aktérov, ktoré sa snažia minimalizovať dôsledky slabého systémového zabezpečenia a flexibilne reagovať na rôznorodé potreby zraniteľných ukrajinských utečencov.

Využitie digitálnych nástrojov na sledovanie údajov:

- Národný digitálny systém evidencie (2)
- Interná databáza organizácie (7)
- Nevyužívajú (11)

Spôsoby využitia digitálnych nástrojov na sledovanie údajov:

- Riadenie prípadov (7)
- Sledovanie pokroku/KPI (3)
- Interné podávanie správ (6)
- Zdieľanie s vnútroštátnymi orgánmi (3)
- Podávanie správ darcom (3)

Využitie digitálnych nástrojov na sledovanie údajov ukazuje, že centralizovaný národný systém evidencie je využívaný len okrajovo. Väčšina zúčastnených aktérov si vedie vlastné interné databázy alebo nevyužíva žiadny digitálny nástroj. Tento stav naznačuje, že existuje obmedzená centralizovaná evidencia o poskytovanej pomoci, čo sťažuje zber spoločných dát, koordináciu služieb a sledovanie trendov na národnej úrovni. Z pohľadu využitia digitálnych nástrojov dáta naznačujú, že nedostatočné využitie centralizovaného digitálneho systému vedie k fragmentácii informácií, slabšej koordinácii medzi poskytovateľmi služieb a obmedzenej možnosti monitorovať a plánovať pomoc na národnej úrovni. Zúčastnení aktéri tak pôsobia prevažne lokálne a ad hoc, pričom spoločné štatistiky a prehľad o dostupných službách zostávajú neúplné.

6. Prekážky a výzvy

Kľúčové prekážky:

- Nedostatok cenovo dostupného bývania (16)
- Nedostatok finančných prostriedkov (13)
- Byrokratické/právne prekážky (9)
- Jazykové bariéry s ukrajinskými utečencami (4)
- Odpor hostiteľskej komunity (4)
- Obmedzená spolupráca prenajímateľov (4)
- Iné (5)

Analýza dát ukazuje, že zúčastnení aktéri pri poskytovaní služieb bývania najčastejšie narážajú na nedostatok cenovo dostupného bývania a obmedzené finančné zdroje, ktoré výrazne limitujú ich schopnosť reagovať na potreby ukrajinských utečencov. Ďalšie významné bariéry tvoria byrokratické a právne prekážky, jazykové bariéry, odpor hostiteľskej komunity a obmedzená spolupráca prenajímateľov.

Voľné odpovede zúčastnených aktérov ďalej poukazujú na špecifické zraniteľné skupiny, ktoré čelia ešte väčším problémom:

- osamelí seniori s nízkym príjmom nemajú šancu zvládnuť komerčný nájom a často nemajú prístup ani k sociálnym alebo nízkoprahovým ubytovaniam;
- matky s malými deťmi často nemajú možnosť trvalého zamestnania a ich príjem je nepravidelný, čo komplikuje zabezpečenie stabilného bývania;
- študenti a mladí ukrajinskí utečenci čelia kombinácii nízkych príjmov, nedostatku ubytovacích kapacít a jazykových bariér.

Okrem toho sa ukazuje, že kapacity pre integračné a komunitné aktivity ako mentoring, psychologická podpora alebo sociálne začleňovanie sú nedostatočné, najmä pri špecificky zraniteľných skupinách. Príklad mesta Trenčín poukazuje na to, že v počiatočných fázach krízy bolo navyše potrebné rozložiť činnosť naprieč rôznymi útvarmi miestskych úradov (sociálny, školský, komunikačný, mestská polícia) v spolupráci s tretím sektorom a dobrovoľníkmi, čo poukazuje na fragmentovaný a ad hoc charakter pomoci.

Tieto zistenia ukazujú, že zúčastnení aktéri často musia reagovať individuálne, od prípadu k prípadu, vytvárať vlastné stratégie a prepájať sa medzi sebou, aby si odovzdávali a zdieľali osvedčené postupy. Absencia systematickej štátnej podpory, centrálného mechanizmu koordinácie a jednotných údajov o špecifických potrebách zraniteľných skupín vedie k tomu, že riešenie problémov bývania závisí najmä od flexibility a adaptívnosti lokálnych a komunitných aktérov.

Celkovo tieto prekážky tvoria komplexnú sieť výziev, ktorá si vyžaduje súbežné riešenie na úrovni štátu, samospráv aj tretieho sektora, aby sa zabezpečila stabilná, inkluzívna a udržateľná podpora pre ukrajinských utečencov, najmä pre tie skupiny, ktoré sú najzraniteľnejšie.

7. Spolupráca a osvedčené postupy

Úroveň a kvalita spolupráce s ostatnými aktérmi:

Úroveň a kvalita spolupráce s ostatnými aktérmi ukazuje, že najefektívnejšie prebieha spolupráca na miestnej úrovni, a to s miestnymi neziskovými organizáciami (12), komunitnými iniciatívami (8), miestnou správou (12), samosprávou (11) a náboženskými či cirkevnými organizáciami (13). Rovnako efektívna je spolupráca s úradmi práce a verejnými službami zamestnanosti (10) a miestnymi orgánmi (10). Naopak, regionálne a národné orgány zaznamenávajú nižšiu úroveň spolupráce – polovička zúčastnených aktérov ju hodnotí ako „ani efektívnu, ani neefektívnu“ (5) alebo uvádza absenciu spolupráce (5). Podobne súkromné spoločnosti/zamestnávateľia a obchodné komory sa zapájajú len minimálne. Tieto dáta naznačujú, že pomoc a koordinácia sa realizuje prevažne prostredníctvom lokálnych a komunitných sietí, zatiaľ čo širšie regionálne a národné mechanizmy, ako aj súkromný sektor, zohrávajú menej aktívnu alebo len doplnkovú úlohu. Takýto obraz podporuje predchádzajúce zistenia o obmedzenej centralizácii a nedostatku spoločných dát a koordinačných mechanizmov na národnej úrovni.

Osvedčené postupy v oblasti prístupu k bývaniu alebo riadenia prípadov:

V oblasti bývania a správy prípadov ukrajinských utečencov sa ukazuje, že zúčastnení aktéri musia často pristupovať od prípadu k prípadu, keďže centralizovaný národný systém koordinácie a evidencie je využívaný len obmedzene. To znamená, že jednotlivé subjekty často vyvíjajú vlastné stratégie a procedúry a zároveň sa prepájajú medzi sebou, aby si odovzdávali know-how a osvedčené postupy.

- **Štandardizované postupy a sprevádzanie klienta:** Kľúčovým prvkom efektívnej práce sú štandardizované postupy pre podporné centrá pre cudzincov, ktoré zabezpečujú jednotnú kvalitu služieb, a podporná osoba sprevádzajúca klienta počas celého integračného procesu, ktorá pomáha prekonávať jazykové a kultúrne bariéry.
- **Spolupráca a sieťovanie:** Významnú úlohu zohráva aj efektívna komunikácia a sieťovanie, a to s partnerskými charitatívnymi organizáciami a medzinárodnými subjektmi typu IOM (Medzinárodná organizácia pre migráciu) či UNHCR (Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov). Osobné kontakty a predchádzajúce skúsenosti často rozhodujú o úspešnej spolupráci a prehĺbujú zdieľanie osvedčených postupov.
- **Príklad z mesta Trenčín:** Na začiatku vojnového konfliktu bola prostredníctvom ankety na stránke mesta oslovená verejnosť s otázkou, ako by mohla pomôcť ukrajinským utečencom (ubytovanie, materiálna pomoc, dobrovoľníctvo). Občania a miestne ubytovacie zariadenia poskytli svoje kapacity, organizácie vytvorili databázu kontaktov a informačnú linku, ktorá umožnila efektívne párovanie ukrajinských utečencov s dostupným ubytovaním. Tento prístup umožnil rýchlu a flexibilnú reakciu v situácii, keď miestne kapacity samosprávy nepostačovali, a zároveň predstavoval výrazný prejav sociálnej solidarity.
- **Integrácia a pracovné začlenenie:** Účinnosť integračného procesu sa zvyšuje kombináciou ubytovania s pracovným začlenením dospelých (najmä matiek) a zaradením detí do škôl a škôlok. Táto kombinácia umožňuje ukrajinským utečencom rýchlejšie nadviazať kontakt so spoločnosťou a prekonať jazykové či kultúrne bariéry.
- **Sociálna podpora pri zmluvách:** Dôležitou súčasťou procesu je prítomnosť lokálneho sociálneho pracovníka pri podpise zmlúv, ktorý zabezpečuje ich férovosť a zrozumiteľnosť, čím sa minimalizuje riziko podvodov a zneužitia dôvery zraniteľných osôb. Pravidelný kontakt so sociálnym pracovníkom navyše podporuje klientov pri rozvoji samostatnosti a úspešnej integrácii.

Celkovo tieto postupy poukazujú na adaptabilitu, proaktivitu a komunitnú orientáciu zúčastnených aktérov, ktorí musia často kompenzovať nedostatok centralizovanej štátnej koordinácie a absenciu systémovej podpory. Organizácie vyvíjajú vlastné postupy, prepájajú sa medzi sebou a zdieľajú osvedčené praktiky, čo je kľúčové pre efektívnu pomoc v oblasti bývania a sociálnej integrácie ukrajinských utečencov.

8. Kapacita a potreby

Potreby organizácií pre zlepšenie poskytovaných služieb:

- Podpora vo financovaní podpory bývania (9)
- Školenie pre personál (3)
- Politické/právne usmernenie (3)
- Zlepšenie mechanizmov koordinácie (2)
- Nástroje na hodnotenie potrieb v oblasti bývania (1)
- Iné: Nedostatok voľných ubytovacích kapacít (1), Všetky spomínané body (1), Systém a určenie kompetencií z pozície štátu (národná stratégia integrácie cudzincov vrátane financovania) (1)

Analýza dát ukazuje, že najvýznamnejšou potrebou zúčastnených aktérov je finančná podpora pre zabezpečenie bývania, čo priamo súvisí s prekážkami, ktoré organizácie najčastejšie zaznamenávajú, a to nedostatkom cenovo dostupného bývania a obmedzenými zdrojmi. Medzi ďalšie kľúčové potreby patria školenie personálu, ktoré zvyšuje kvalitu poskytovanej podpory, politické a právne usmernenia, ktoré by organizáciám uľahčili orientáciu v byrokratických procesoch, efektívnejšia koordinácia, ktorá by umožnila lepšiu výmenu informácií a spoločné plánovanie medzi poskytovateľmi a nástroje na hodnotenie potrieb v oblasti bývania, ktoré by umožnili presnejšie mapovanie potrieb ukrajinských utečencov.

Niektorí zúčastnení aktéri poukazujú aj na nedostatok voľných ubytovacích kapacít a potrebu celonárodnej stratégie integrácie ukrajinských utečencov, ktorá by zahŕňala jasné financovanie a určenie kompetencií štátu. Tento posledný bod reflektuje absenciu systematickej štátnej podpory, ktorá by znížila záťaž na lokálne a komunitné organizácie a umožnila jednotnejšie plánovanie a implementáciu služieb. Celkovo tieto dáta zdôrazňujú, že organizácie potrebujú kombináciu finančných, kapacitných a strategických nástrojov, ako aj jasnejších štátnych rámcov, aby mohli poskytovať efektívnu a udržateľnú podporu pre ukrajinských utečencov.

Záujem o budúcu spoluprácu/testovanie nástrojov SMART UA:

- Áno (3)
- Nie (1)
- Možno / závisí od času a kapacít (17)

Zo zúčastnených aktérov, ktorí sa zapojili do mapovania majú len tri záujem zapojiť sa do budúcej spolupráce alebo otestovať nástroje SMART UA, jedna spoluprácu odmieta a väčšina, svoju účasť podmieňuje dostupným časom a kapacitami.

9. Inkluzívnosť a cieľové skupiny

Skupiny obyvateľstva, ktoré dostávajú cielenú podporu v oblasti bývania:

- Matky s deťmi (12)
- Starší dospelí 65+ (9)
- Osoby so zdravotným postihnutím (7)
- Rómovia a iné etnické skupiny (4)
- LGBTQ+ (3)
- Iné: osoby ohrozené potravinovou a inou depriváciou

Dôkazy o cielených a prispôbených službách:

- Bezbariérovosť a mobilný tím
- Psychologické poradenstvo
- Zamestnanie ukrajinskej sociálnej pracovníčky do integračného tímu
- Rozšírenie služby o individuálne poradenstvo pri príprave životopisu a motivačných listov
- Individuálna pomoc pri vybavovaní potrebných dokumentov

Dáta ukazujú, že podpora organizácií pracujúcich s ukrajinskými utečencami je zameraná predovšetkým na najzraniteľnejšie skupiny, medzi ktoré patria najmä matky s deťmi, starší dospelí 65+ a osoby so zdravotným postihnutím. Kľúčovým prvkom inkluzívneho prístupu je zabezpečenie bezbariérovosti pri poskytovaní služieb a dostupnosť mobilného tímu, ktorý flexibilne reaguje na meniace sa potreby klientov.

Sociálne inovácie sa prejavujú najmä rozšírením integračného tímu o ukrajinského sociálneho pracovníka, či pracovníčku, čo zvyšuje kultúrnu citlivosť služieb a umožňuje adresovať špecifické potreby prichádzajúcich ukrajinských utečencov. Ponúkané služby sú cielene prispôbované jednotlivcom, od psychologického poradenstva, cez individuálne poradenstvo pri príprave životopisov a motivačných listov, až po asistenciu pri vybavovaní potrebných dokumentov. Takto personalizovaný a inkluzívny prístup zvyšuje šance na úspešnú integráciu, podporuje samostatnosť ukrajinských utečencov a zlepšuje ich možnosti uplatnenia sa na trhu práce a v každodennom živote. Zároveň však dáta poukazujú na absenciu systematických nástrojov alebo štátnej koordinácie, ktoré by umožnili jednotnejšie a efektívnejšie poskytovanie služieb špecifickým zraniteľným skupinám.

10. Závěry a odporúčania

Kľúčové poznatky získané z mapovania bývania:

- **Nedostatok dostupného bývania a zraniteľné skupiny:** Väčšina zúčastnených aktérov poskytujúcich podporu ukrajinským utečencom čelí nedostatku cenovo dostupného a stabilného bývania, pričom najviac ohrozenou skupinou sú ženy s deťmi, starší dospelí a osoby so zdravotným postihnutím. Špecifické potreby týchto zraniteľných skupín si vyžadujú personalizované a flexibilné prístupy, ktoré často vyvíjajú samotné organizácie bez systémovej koordinácie.
- **Doplňkové služby ako kľúč k integrácii:** Podpora bývania je vo väčšine prípadov dopĺňaná službami, ako sú sociálne poradenstvo, sprostredkovanie práce, mentoring, psychologická podpora, integračné aktivity a asistencia pri vybavovaní dokumentov. Tieto služby podporujú sociálnu inklúziu a samostatnosť ukrajinských utečencov, najmä pri prekonávaní jazykových, kultúrnych a administratívnych bariér.
- **Dopyt po financovaní a kapacitách:** Najväčší dopyt poskytovateľov služieb je po finančných zdrojoch na bývanie, efektívnejších mechanizmoch koordinácie a vyššej dostupnosti ubytovacích kapacít, čo sú hlavné obmedzujúce faktory pri poskytovaní pomoci.
- **Dôležitosť lokálnej spolupráce a sociálnych pracovníkov:** Dobré výsledky priniesla spolupráca s miestnymi a komunitnými aktérmi, ako aj zamestnávanie ukrajinských sociálnych pracovníčok a pracovníkov, ktorí uľahčujú komunikáciu, podporujú kultúrnu citlivosť a prispievajú k efektívnej integrácii ukrajinských utečencov do spoločnosti.
- **Obmedzená digitalizácia a koordinácia:** Digitalizácia evidencie a údajov je zatiaľ obmedzená, čo komplikuje riadenie prípadov, monitorovanie potrieb a zdieľanie dát medzi organizáciami, a tým znižuje efektivitu a transparentnosť poskytovaných služieb.
- **Absencia systematickej štátnej podpory:** Zúčastnení aktéri často kompenzujú nedostatok centrálnej koordinácie a štátnych mechanizmov, vytvárajú vlastné postupy a prepájajú sa medzi sebou, aby zdieľali know-how a reagovali na meniace sa potreby. Tento ad hoc prístup je efektívny, ale nie je udržateľný bez systematických opatrení na národnej úrovni.

Strategické opatrenia pre zainteresované strany a zúčastnených aktérov:

- **Posilnenie financovania:** Zvýšiť finančné zdroje na služby bývania a integračné aktivity, s osobitným zameraním na miestnu úroveň a podporu zraniteľných skupín, aby sa zabezpečila stabilná a dostupná podpora.
- **Štandardizované postupy a metodiky:** Zaviesť alebo rozšíriť štandardizované postupy pre podporné centrá, vrátane prítomnosti lokálneho sociálneho pracovníka pri uzatváraní zmlúv, mentoringu a individuálnej podpory pre klientov.
- **Systémové riešenia a národná stratégia:** Podporiť tvorbu celoštátnej stratégie integrácie ukrajinských utečencov, ktorá jasne určí kompetencie, zdroje a koordináciu medzi štátnymi, samosprávnymi a neštátnymi aktérmi.
- **Digitalizácia a výmena informácií:** Rozvíjať digitálne nástroje na evidenciu, monitoring a zdieľanie informácií medzi organizáciami, čo zvýši efektivitu, koordináciu a transparentnosť poskytovaných služieb.
- **Znižovanie byrokratických bariér a viaczdrojové financovanie:** Podporiť administratívne zjednodušenie procesov, posilniť spoluprácu s prenajímateľmi a podnikateľským sektorom a rozšíriť viaczdrojové financovanie.
- **Cielená podpora zraniteľných skupín:** Osobitne zamerať politiku a služby na najzraniteľnejšie skupiny, vrátane matiek s deťmi, osamelých seniorov, osôb so zdravotným postihnutím, pričom využívať prispôbené služby, kultúrne a jazykovo citlivý prístup a lokálne siete podpory.

Návrhy na ďalšie kroky v rámci SMART UA:

- **Navrhnuť digitálne nástroje pre evidenciu a koordináciu ubytovania** - vyvinúť a pilotne overiť digitálne nástroje, ktoré umožnia:
  - mapovanie dostupných kapacít ubytovania na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni,
  - efektívnu výmenu informácií medzi organizáciami a samosprávami,
  - sledovanie individuálnych prípadov a potrieb ukrajinských utečencov, najmä zraniteľných skupín (matky s deťmi, seniori, osoby so zdravotným postihnutím).
- **Podporiť zamestnávanie ukrajinských integračných pracovníkov** - pilotne overiť modely zamestnávania ukrajinských sociálnych pracovníčok a pracovníkov priamo v teréne. Ich prítomnosť:
  - zlepšuje jazykovú a kultúrnu komunikáciu,
  - urýchľuje proces pridelenia a adaptácie v ubytovaní,
  - uľahčuje poskytovanie doplnkových služieb (sociálne poradenstvo, mentoring, podpora pri školskom zaradení detí).
- **Školenia a zdieľanie osvedčených postupov** - zároveň podporiť regionálne zdieľanie osvedčených postupov, aby sa lokálne skúsenosti transformovali na udržateľné praktiky. Vypracovať školenia na mieru pre organizácie poskytujúce ubytovanie a doplnkové služby:

- metodiky práce so zraniteľnými skupinami,
  - inkluzívny prístup a riešenie jazykových/bariér,
  - efektívne riadenie prípadov a koordinácia s ostatnými aktérmi.
- **Participácia ukrajinských utečencov pri plánovaní a hodnotení služieb** - zapájať prijímateľov služieb, teda ukrajinských utečencov do plánovania, hodnotenia a spätnej väzby na poskytované ubytovanie a doplnkové služby, čím sa zvyšuje relevantnosť, efektivita a prispôsobenie služieb reálnym potrebám.
  - **Podporiť integrovaný model bývania a práce** - tento model podporuje rýchlejšiu sociálnu a kultúrnu integráciu, zmierňuje stres z adaptácie a zvyšuje samostatnosť ukrajinských utečencov. Otestovať prístupy, ktoré kombinujú. :
    - bezpečné a stabilné ubytovanie,
    - pracovné začlenenie dospelých (najmä matiek),
    - zaradenie detí do škôl a škôlok.
  - **Podpora šandardizácie a koordinácie** - vypracovať odporúčania pre šandardizované postupy a mechanizmy koordinácie medzi organizáciami, samosprávou a štátom. Šandardizované postupy tak môžu:
    - minimalizovať duplicitu služieb,
    - zjednodušiť prácu od prípadu k prípadu,
    - zvýšiť efektívnosť a kvalitu poskytovania ubytovania a doplnkových služieb.

11. Prílohy

- Príloha č.1 - Zoznam zúčastnených aktérov
- Príloha č.2 - Vizualizácia údajov a agregované tabuľky odpovedí
- Príloha č.3 - Dotazník pre aktérov
- Príloha č.4 – Použité zdroje

**Príloha č.1 - Zoznam zúčastnených aktérov pôsobiac v oblasti pomoci bývania ukrajinských utečencov
(anonymizovaný, údaje organizácií poskytnuté len pre výskumné účely)**

Č.	Názov organizácie	Mesto	Email	Typ organizácie	Poskytované služby	Cieľové skupiny	Spolupráca
1.	ConnectT Podporné centrum pre cudzincov	Trnava	connectt@trnava.sk	verejná lokálna inštitúcie	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, verejné inštitúcie
2	Diecézna charita	Rožňava	charitaroznava@caritas.sk	náboženská organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny	miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
3	Hotel Spectrum	Trnava	riaditel@hotelspectrum.sk	súkromná organizácia	ubytovanie	ženy, matky s deťmi, starší dospelí 65+,	miestne neziskové organizácie, samospráva, miestna správa

4	Jozefínium: Zariadenie núdzového bývania pre ženy	Dolná Krupá	jozefinum@gmail.com	nezisková organizácia	ubytovanie	ženy, matky s deťmi	
5	Gréckokatolícka eparchiálna charita	Košice	vankova.anna@grkatke.sk	náboženská organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
6	Gréckokatolícka charita	Prešov	gkcharita@gkcharita-po.sk	náboženská organizácia	zamestnanie a ubytovanie		miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

7	Kontaktné miesto pre cudzincov COMIN	Nitra	comin@comin.sk	spolupracujúca platforma	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
8	Mesto Košice	Košice	socialne@kosice.sk	verejná lokálna inštitúcia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

9	Mesto Krompachy	Krompachy	sekretariat@krompachy.sk	verejná lokálna inštitúcia	ubytovanie	dospelí, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
10	Mesto Trenčín	Trenčín	trencin@trencin.sk	verejná lokálna inštitúcia	ubytovanie	všeobecné služby bez konkrétneho zamerania	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

11	Nadácia Pontis	Bratislava	pontis@pontisfoundation.sk	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, obchodné komory, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
12	Návrat o.z	Bratislava	navrat@navrat.sk	nezisková organizácia	ubytovanie	ženy, matky s deťmi	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
13	Oáza - nádej pre nový život	Košice	oaza.bernatoevce@gmail.com	nezisková organizácia	ubytovanie		

14	o.z. Stopa Slovensko	Bratislava	stopa.slovensko@gmail.com	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	dospelí, starší dospelí 65+, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, náboženské organizácie, samospráva, verejné inštitúcie
15	SPDD Úsmev ako dar	Košice	kosice@usmev.sk	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

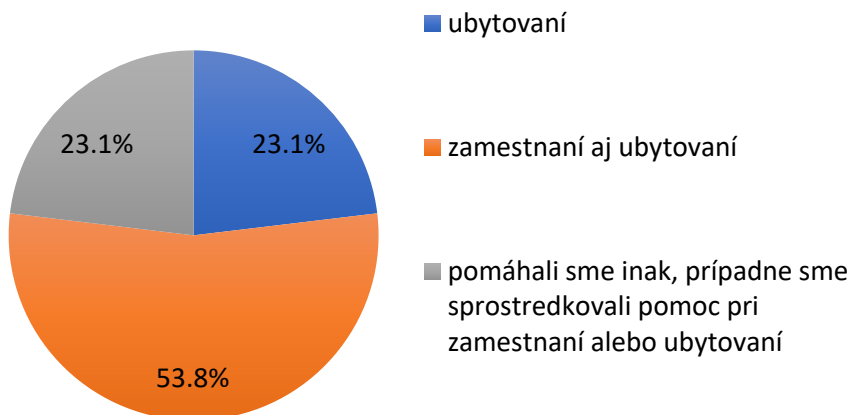
16	Spoločnosť Ježišova – Slovenská provincia	Bratislava	svkprov@jezuiti.sk	náboženská organizácia	ubytovanie		miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
17	Trnavská arcidiecézna charita, Integračné centrum	Trnava	sekretariat@charitatt.sk	náboženská organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+	miestne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

18	Ukrajinský dom	Žilina	uadomza@gmail.com	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
19	Úsmev ako dar	Bratislava	info@usmev.sk	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	ženy, matky s deťmi, miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
20	Záujmové združenie RODINA	Trnava	dstrnava@gmail.com	nezisková organizácia	zamestnanie a ubytovanie	miestne neziskové organizácie, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, samospráva

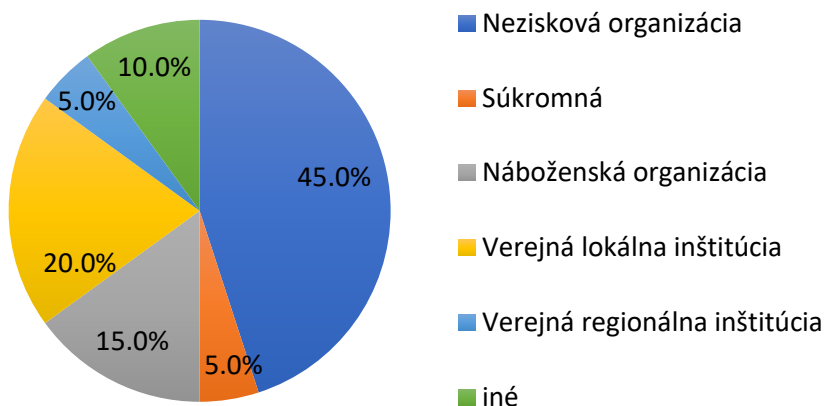
21	Žilinský samosprávny kraj	Žilina	info@zilinskazupa.sk	verejná regionálna inštitúcia	ubytovanie	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

Príloha č.2 – Vizualizácia údajov a agregované tabuľky odpovedí

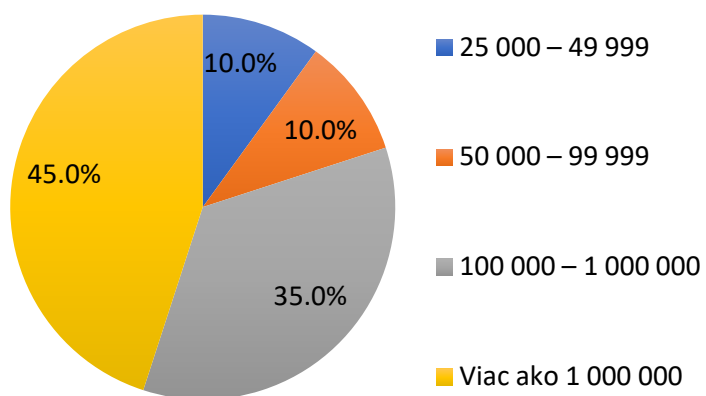
Graf č.1: Podiely odpovedí na otázku: ***Vaša organizácia pomáha alebo v minulosti pomáhala Ukrajinským utečencom pri (N=26):***

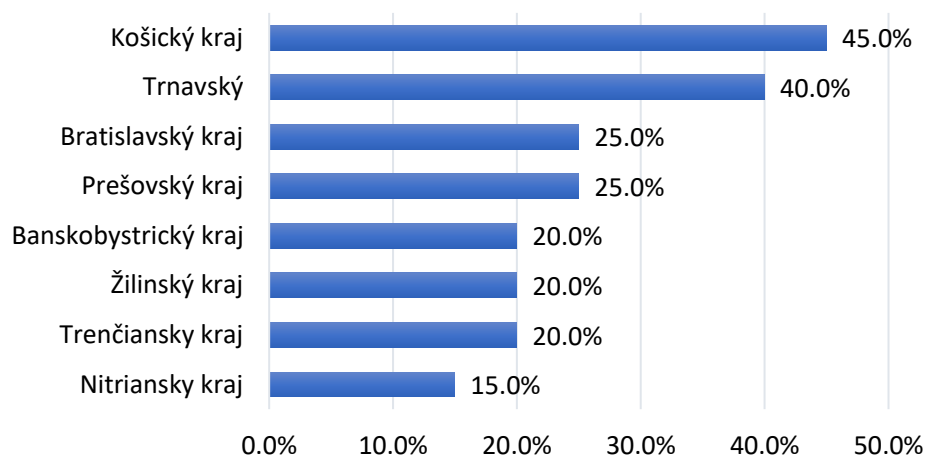
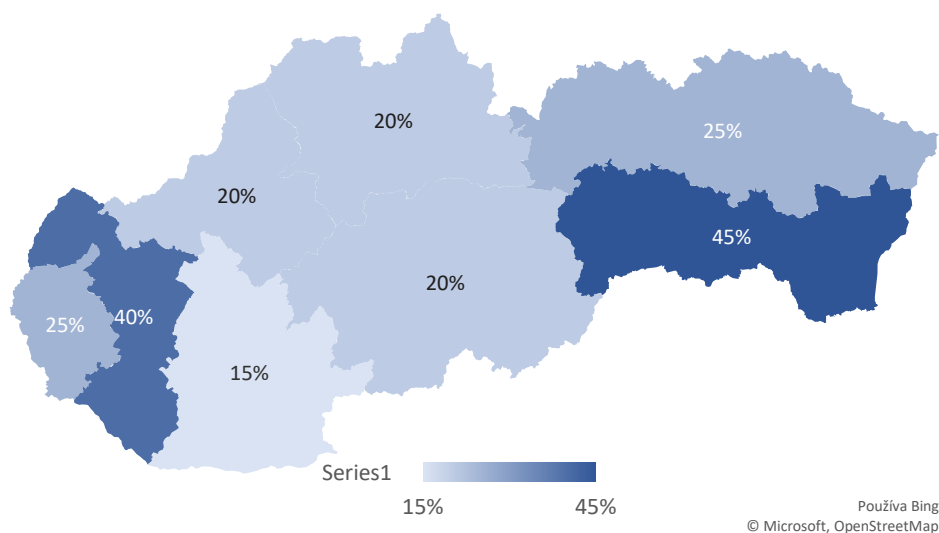
Graf č. 2: Podiely odpovedí na otázku: ***Ktorý z nasledujúcich typov najlepšie vystihuje vašu organizáciu?***

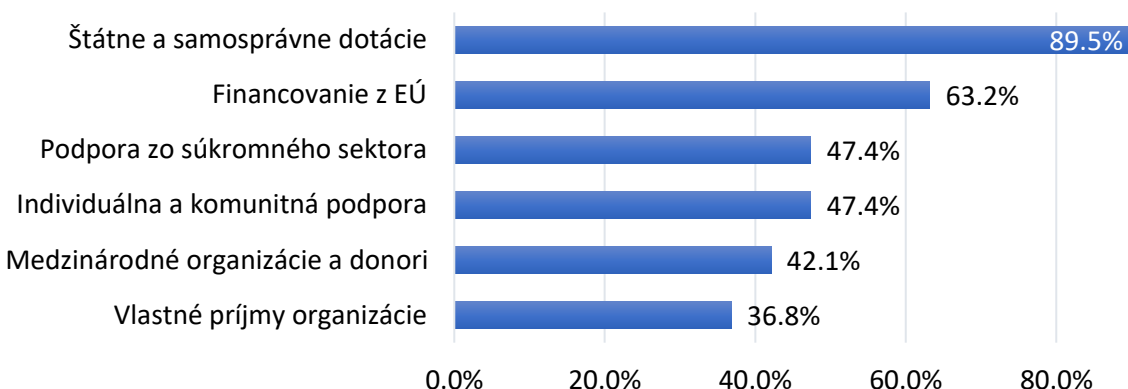
Graf č. 3: Podiely odpovedí na otázku: ***Ročný rozpočet (v EUR):***

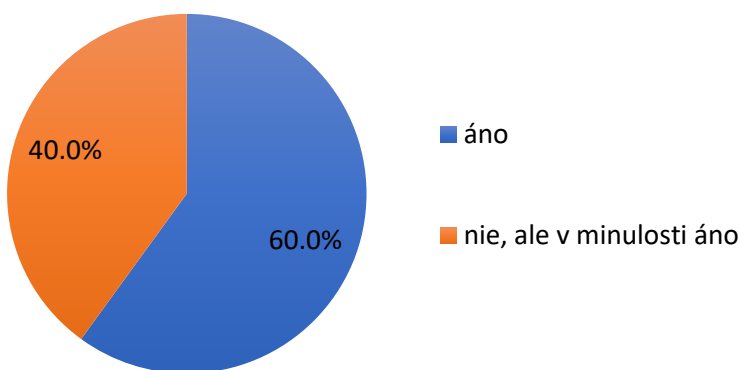
Graf č. 4: Podiely odpovedí na otázku: ***V ktorých krajoch pôsobí Vaša organizácia (viacnásobná odpoveď)***

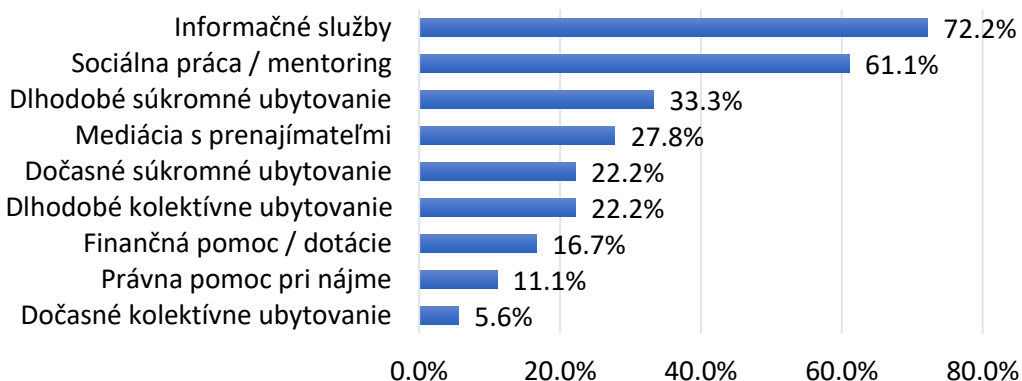
Graf č. 5: Podiely odpovedí na otázku: ***Zdroje financovania (viacnásobná odpoveď)***

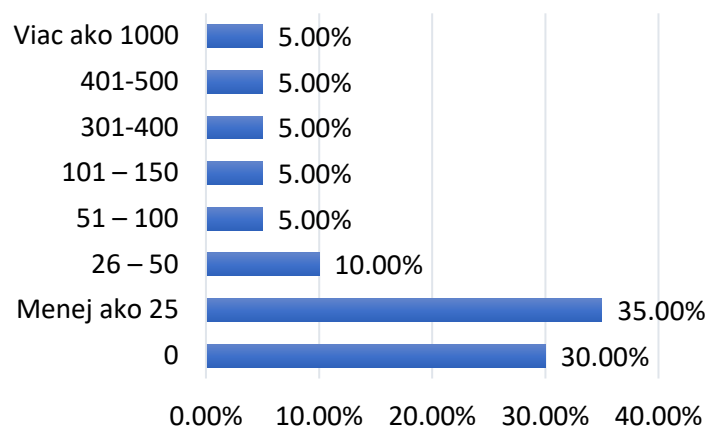
Graf č. 6: Podiely odpovedí na otázku: ***Je vaša organizácia v súčasnosti zapojená do podpory bývania pre ukrajinských utečencov?***

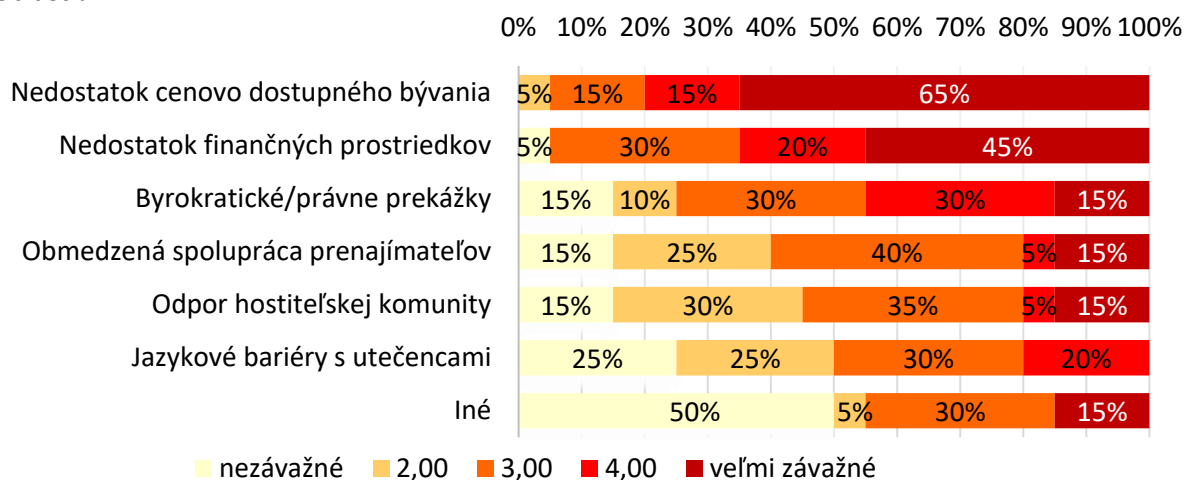
Graf č. 7: Podiely odpovedí na otázku: ***Aké formy podpory poskytujete? (viacnásobná odpoveď)***

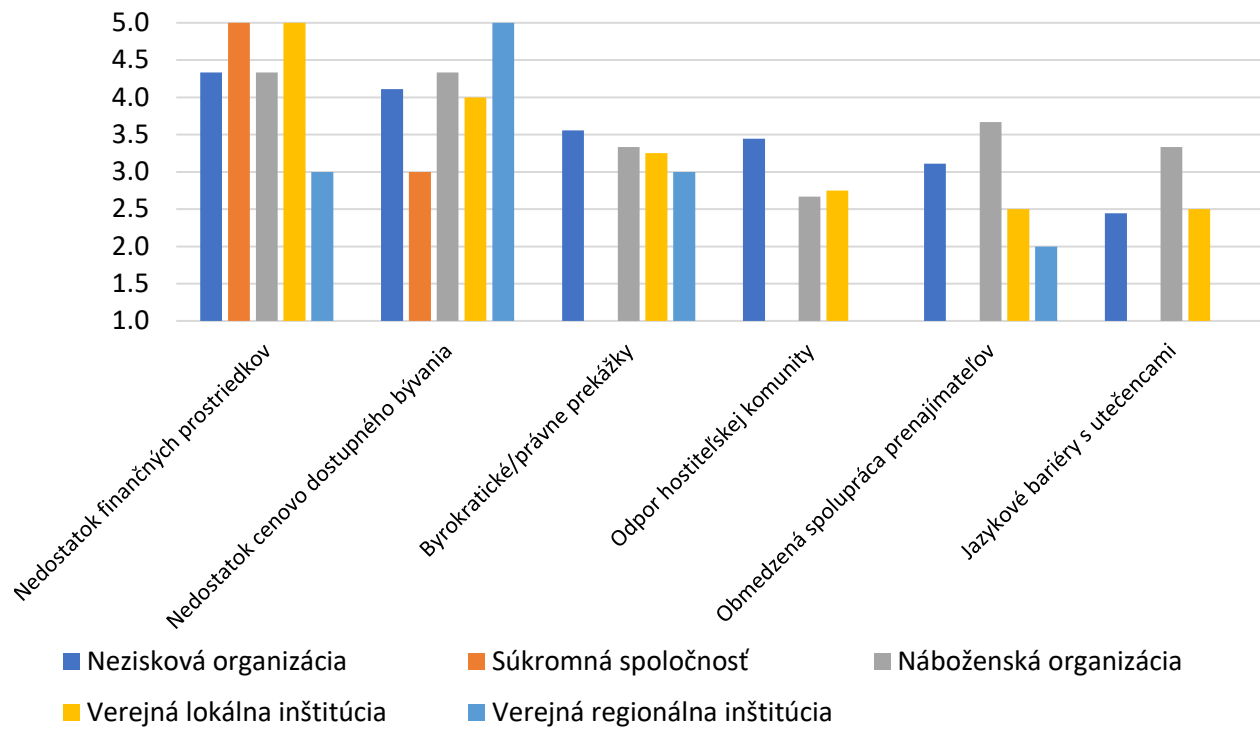
Graf č. 8: Podiely odpovedí na otázku: ***Koľko ukrajinských utečencov momentálne podporujete v oblasti bývania?***

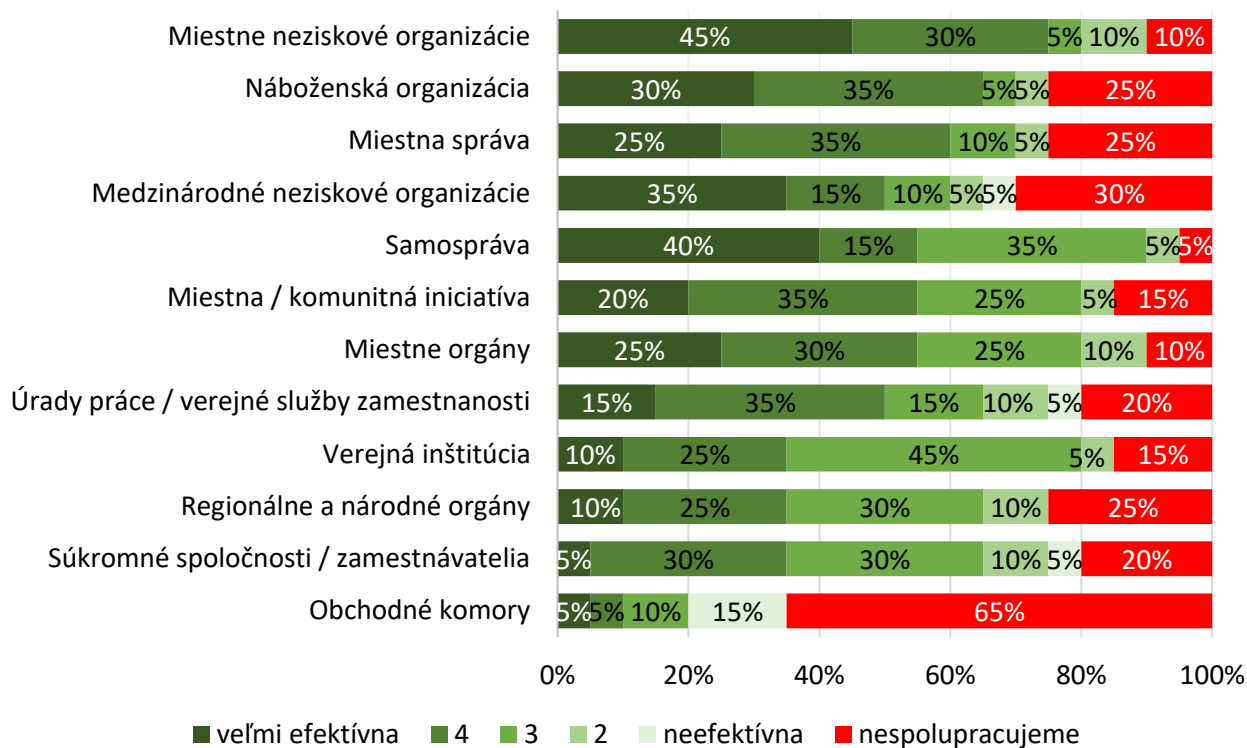
Graf č. 9: Podiely odpovedí na otázku: **Aké sú podľa Vás najčastejšie výzvy, ktorým vaša organizácia čelí v tejto oblasti?**

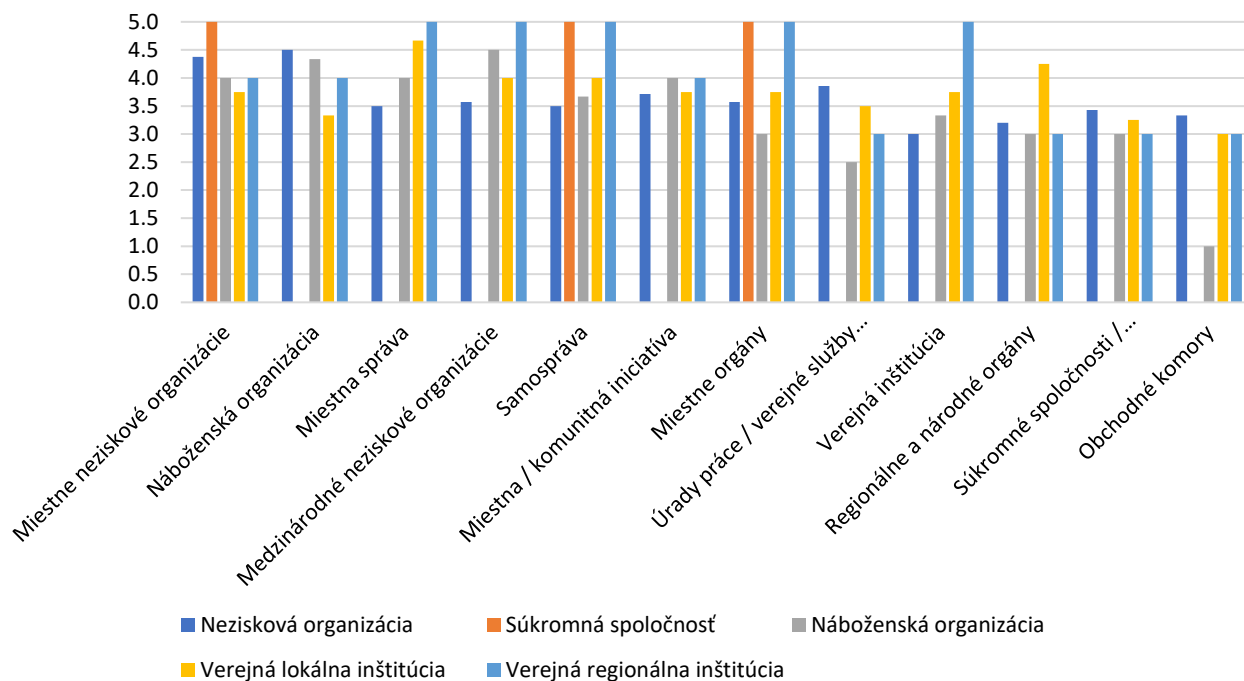
Graf č. 10: Priemerné skóre vnímaných výziev v oblasti bývania podľa typu organizácie (pričom 1=nezávažná a 5=veľmi závažná) – výzvy zoradené od najzávažnejších po najmenej závažné

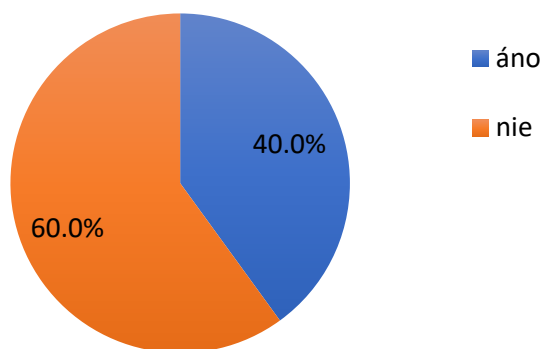
Graf č. 11: Podiely odpovedí na otázku: ***Ako by ste ohodnotili spoluprácu s nasledujúcimi aktérmi?***

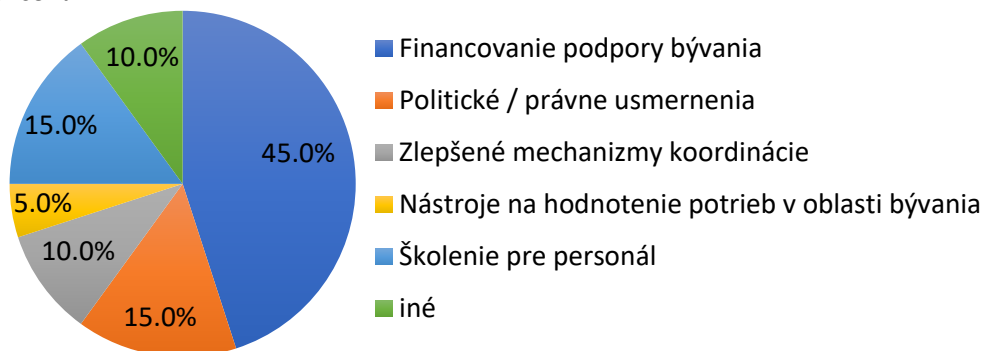
Graf č. 12: Priemerné skóre vnímanej spolupráce s konkrétnymi aktérmi podľa typu organizácie (pričom 0=žiadna spolupráca, 1=neefektívna a 5=veľmi efektívna) – aktéri zoradení od najlepšie vnímanej spolupráce po najhoršie vnímanú spoluprácu

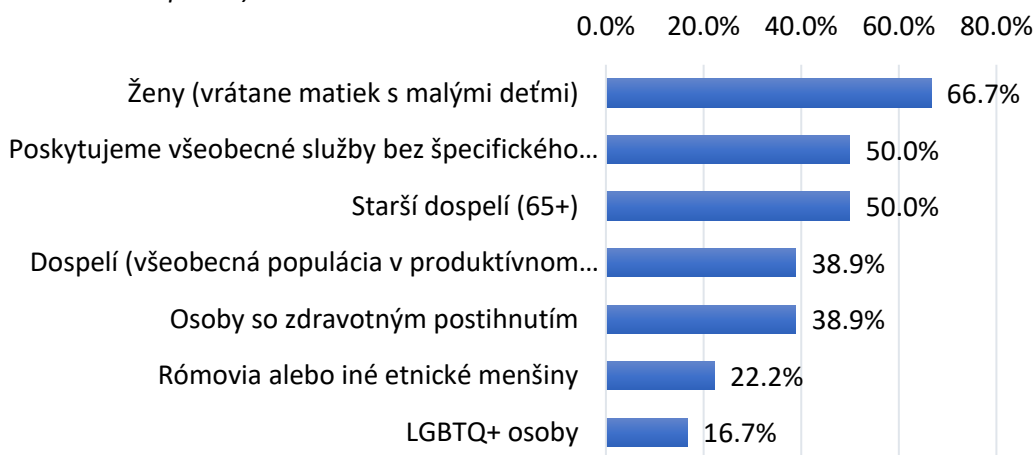
Graf č. 13: Podiely odpovedí na otázku: *Zavedli ste nejaké osvedčené postupy, ktoré by ste odporúčali?*

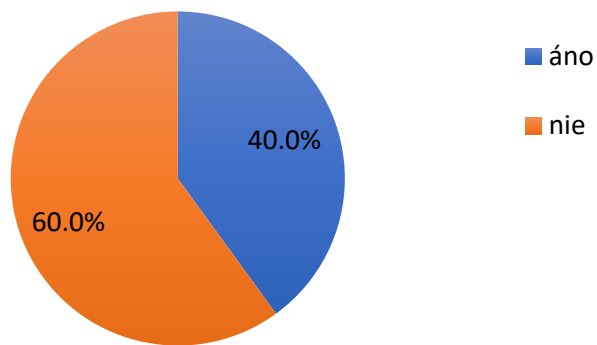
Graf č. 14: Podiely odpovedí na otázku: *Čo by vašej organizácii pomohlo lepšie podporovať bývanie utečencov?*

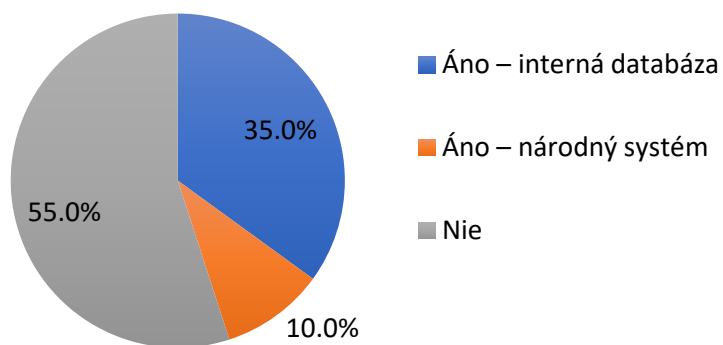
Graf č. 15: Podiely odpovedí na otázku: *Na ktoré týchto skupín sa zameriava vaša organizácia v podpore bývania: (viacnásobná odpoveď)*

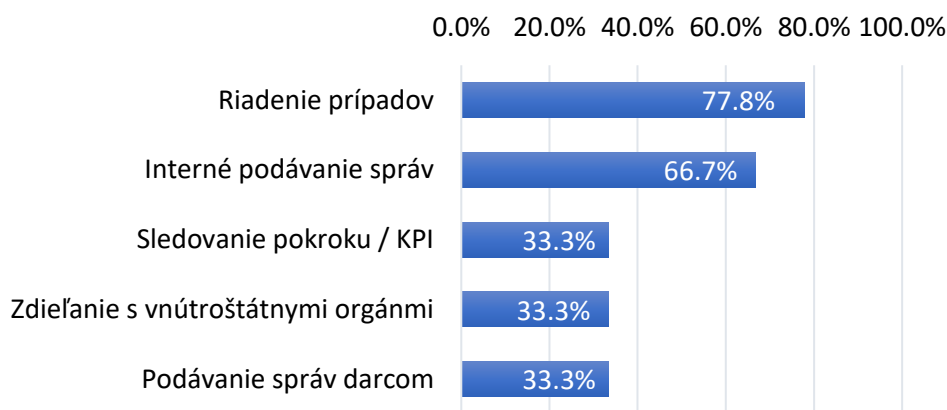
Graf č. 16: Podiely odpovedí na otázku: *Upravili ste niektoré služby tak, aby lepšie vyhovovali zraniteľným alebo marginalizovaným skupinám utečencov?*

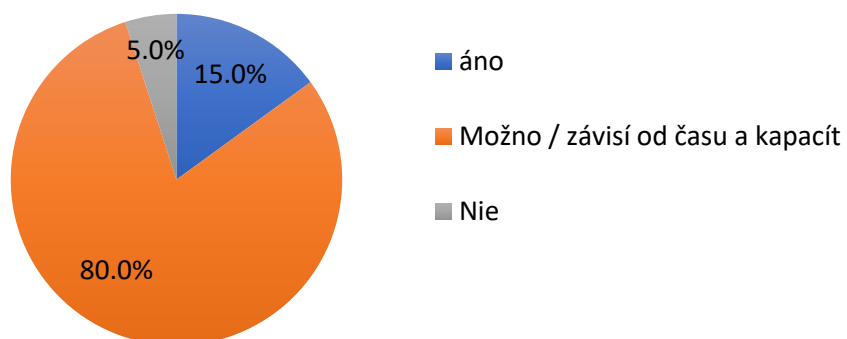
Graf č. 17: Podiely odpovedí na otázku: *Používate digitálny systém na evidenciu príjemcov podpory zamestnania?*

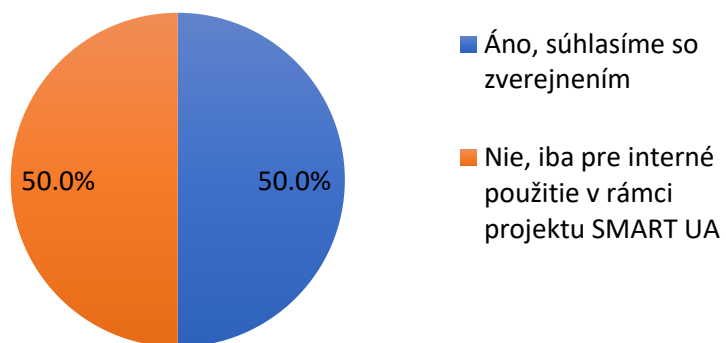
Graf č. 18: Podiely odpovedí na otázku: *Ako vaša organizácia využíva digitálne údaje zhromaždené prostredníctvom vyššie uvedených systémov?* (viacnásobná odpoveď)

Graf č. 19: Podiely odpovedí na otázku: *Ste ochotní otestovať alebo poskytnúť spätnú väzbu na hodnotiaci nástroj vyvinutý v rámci tohto projektu?*

Graf č. 20: Podiely odpovedí na otázku: *Súhlasíte so zverejnením kontaktných údajov vašej organizácie v zozname zainteresovaných strán?*

Príloha č.3 – Dotazník Bývanie pre zainteresované strany

I. IDENTIFIKÁCIA ZAINTERESOVANEJ STRANY

Prosím, uveďte základné informácie o vašej inštitúcii alebo organizácii.

- Názov inštitúcie / organizácie
- Kontaktná osoba
- Mesto / Obec
- Úplná adresa (ulica, číslo, PSČ)
- Telefónne číslo
- Emailová adresa
- Web
- Sociálne siete

II. INFORMÁCIE O ORGANIZÁCI

Ktorý z nasledujúcich typov najlepšie vystihuje vašu organizáciu?

- Nezisková organizácia
- Súkromná spoločnosť
- Náboženská organizácia
- Miestna / komunitná iniciatíva
- Verejná lokálna inštitúcia
- Verejná regionálna inštitúcia
- Verejná národná inštitúcia
- Iné - uveďte

III. PREVÁDZKOVÉ A FINANČNÉ INFORMÁCIE

V ktorých krajocho pôsobí Vaša organizácia?:

- Bratislavský kraj
- Trnavský kraj
- Trenčiansky kraj
- Nitriansky kraj
- Žilinský kraj
- Banskobystrický kraj
- Prešovský kraj
- Košický kraj

Zdroje financovania (viacnásobná odpoveď)

- Štátne a samosprávne dotácie
- Financovanie z EÚ

- Podpora zo súkromného sektora
- Individuálna a komunitná podpora
- Vlastné príjmy organizácie
- Medzinárodné organizácie a donori
- Iné – uveďte

Ročný rozpočet (v EUR) *výber jednej odpovede*

- Menej ako 25 000
- 25 000 – 49 999
- 50 000 – 99 999
- 100 000 – 1 000 000
- Viac ako 1 000 000

IV. PODPORA BÝVANIA

Je vaša organizácia v súčasnosti zapojená do podpory bývania pre ukrajinských utečencov?

- Áno
- Nie

Ak áno, aké formy podpory poskytujete? *(viacnásobná odpoveď)*

- Dočasné súkromné ubytovanie
- Dočasné kolektívne ubytovanie
- Dlhodobé súkromné ubytovanie
- Dlhodobé kolektívne ubytovanie
- Právna pomoc pri nájme
- Finančná pomoc / dotácie
- Mediácia s prenajímateľmi
- Informačné služby
- Sociálna práca / mentoring
- Iné - uveďte

Aké sú podľa Vás najčastejšie výzvy, ktorým vaša organizácia čelí v tejto oblasti? *(1 = nezávažné, 5 = veľmi závažné) Likertova škála (1–5); povinné*

- Nedostatok cenovo dostupného bývania
- Byrokratické/právne prekážky
- Nedostatok finančných prostriedkov
- Jazykové bariéry s utečencami
- Odpor hostiteľskej komunity
- Obmedzená spolupráca prenajímateľov
- Iné – uveďte

Koľko ukrajinských utečencov momentálne podporujete v oblasti bývania?

- 0
- Menej ako 25
- 26 – 50
- 51 – 100
- 101 – 150
- 151-200
- 201-300
- 301-400
- 401-500
- 501-750
- 751-1000
- Viac ako 1000

V. DOBRÁ PRAX A SPOLUPRÁCA

S ktorými nasledujúcimi subjektmi spolupracujete pri poskytovaní podpory v oblasti bývania ukrajinským utečencom? (viacnásobná odpoveď)

- Miestne neziskové organizácie
- Medzinárodné neziskové organizácie
- Miestne orgány
- Regionálne a národné orgány
- Miestna / komunitná iniciatíva
- Úrady práce / verejné služby zamestnanosti
- Súkromné spoločnosti / zamestnávateľia
- Obchodné komory
- Náboženská organizácia
- Samospráva
- Miestna správa
- Verejná inštitúcia
- Žiadne
- Iné – uveďte

Ako by ste ohodnotili spoluprácu s nasledujúcimi aktérmi? (Ohodnoťte kvalitu spolupráce s každým aktérom, s ktorým spolupracujete.) (1 = neefektívna, 5 = veľmi efektívna) Likertova škála (1–5); povinné

- Miestne neziskové organizácie
- Medzinárodné neziskové organizácie
- Miestne orgány
- Regionálne a národné orgány
- Miestna / komunitná iniciatíva
- Úrady práce / verejné služby zamestnanosti
- Súkromné spoločnosti / zamestnávateľia
- Obchodné komory
- Náboženská organizácia
- Samospráva

- Miestna správa
- Verejná inštitúcia
- Iné – uveďte

Zavedli ste nejaké osvedčené postupy, ktoré by ste odporúčali?

- Áno – uveďte
- Nie

VI. POTREBY A PERSPEKTÍVY

Čo by vašej organizácii pomohlo lepšie podporovať bývanie utečencov?

- Financovanie podpory bývania
- Politické / právne usmernenia
- Zlepšené mechanizmy koordinácie
- Nástroje na hodnotenie potrieb v oblasti bývania
- Školenie pre personál
- Iné - uveďte

Ďalšie komentáre alebo odporúčania: (voľná odpoveď)

VII. PODPORA ZRANITEĽNÝCH SKUPÍN

Označte na ktoré z týchto skupín sa zameriava vaša organizácia v podpore bývania: *(viacnásobná odpoveď)*

- Ženy (vrátane matiek s malými deťmi)
- Unaccompanied minors
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku)
- Starší dospelí (65+)
- Osoby so zdravotným postihnutím
- Rómovia alebo iné etnické menšiny
- LGBTQ+ osoby
- Poskytujeme všeobecné služby bez špecifického zamerania
- Iné - uveďte

Upravili ste niektoré služby tak, aby lepšie vyhovovali zraniteľným alebo marginalizovaným skupinám utečencov?

- Áno (uveďte)
- Nie

VIII. ÚDAJE A DIGITÁLNE NÁSTROJE

Používate digitálny systém na evidenciu príjemcov podpory bývania?

- Áno – interná databáza
- Áno – národný systém

- Nie
- Iné - uveďte

Ako vaša organizácia využíva digitálne údaje zhromaždené prostredníctvom vyššie uvedených systémov?
(Uveďte všetky príslušné spôsoby využitia digitálnych údajov.)

- Riadenie prípadov
- Sledovanie pokroku / KPI
- Interné podávanie správ
- Zdieľanie s vnútroštátnymi orgánmi
- Podávanie správ darcom
- Iné – uveďte

XI ZÁUJEM O ÚČASŤ NA BUDÚCICH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH

Ste ochotní otestovať alebo poskytnúť spätnú väzbu na hodnotiaci nástroj vyvinutý v rámci tohto projektu?

- Áno
- Nie
- Možno / závisí od času a kapacít

X. SÚHLAS SO ZVEREJNENÍM ÚDAJOV

Súhlasíte so zverejnením kontaktných údajov vašej organizácie v zozname zainteresovaných strán?

- Áno, súhlasíme so zverejnením
- Nie, iba pre interné použitie v rámci projektu SMART UA

Ďakujeme veľmi pekne za váš čas. Vaša účasť pomôže identifikovať medzery a posilniť podporu bývania pre utečencov v regióne. Ak máte dokumenty, správy alebo nástroje, ktoré by ste chceli zdieľať s výskumným tímom, môžete ich nahrať alebo zaslať na: [email projektu].

Príloha č.4 – Použité zdroje

EMN (2024). Správa Národného kontaktného bodu Európskej migračnej siete v Slovenskej republike. Výročná správa o migrácii a azyle v Slovenskej republike za rok 2023.

https://www.emn.sk/en/publications/emn-annual-reports-on-migration/item/download/3254_8eaf389c5ff0ca4727426abeaeb6eda4.html

EURACTIV (2024). Analytické správy o financovaní integračných mechanizmov a kapacitných problémoch samospráv.

<https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/integracia-ukrajincov-samospravy-podpora-eu/>

European Commission (2023). Temporary Protection Directive – prehľad implementácie smernice 2001/55/EC v kontexte Ukrajiny.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/876149/Extension%20temporary%20protection_September%202023.pdf

IOM (2022). Interné údaje a správy Medzinárodnej organizácie pre migráciu o zamestnávaní ukrajinských odídencom na Slovensku.

<https://iom.sk/sk/pre-media/tlacove-spravy-a-clanky/2028-spolocne-vyhlasenie-iom-unhcr-unicef-who-slovensko-jeden-rok-vojny-na-ukrajine.html>

<https://iom.sk/sk/pre-media/tlacove-spravy-a-clanky/1698-ts-4-sprava-dtm-dve-tretiny-ludi-by-sa-vratili-na-ukrajinu-ked-to-bude-bezpecne.html>

KIRA (2024). Regionálna analýza o situácii mladých ľudí ohrozených situáciou NEET a v situácii NEET v rámci Trnavského samosprávneho kraja.

<https://www.kira.sk/projekt-neet/>

SAV (2024). Dáta Slovenskej akadémie vied o demografickom profile ukrajinských odídencom na Slovensku. PEOPLE FROM UKRAINE IN SLOVAKIA: From Acceptance to Integration

https://www.sav.sk/uploads/monography/81/445/fulltext/08062002SPRAVA_z_Ukrajiny_EN_s_DOI_High_Qual.pdf

UNHCR (2024) Prehľad integrácie utečencov na Slovensku – analýzy pracovného trhu, sociálnej integrácie a ekonomických dopadov. Ukraine Situation: Slovakia - Protection Profiling and Monitoring Factsheets

<https://help.unhcr.org/slovakia/information-for-people-coming-from-ukraine/temporary-protection/>
<https://data.unhcr.org/en/documents/details/113754>

ÚPSVR (2023). Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny o nástupe do zamestnania držiteľov dočasného útočiska.

https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzincov-statistiky.html?page_id=10803

https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/analyticke-centrum/analyticke-komentare/komentare_2023/veselkova_habel_2023_pracovnym_migrantom_z_ua_sa_na_sk_dari_lepsie_ako_odidencom.pdf

„Spolufinancované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výlučne názormi autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie ani Európskej agentúry pre sociálny fond. Európska únia ani poskytovateľ grantu za ne nemôžu byť zodpovední.“